

DŮM UMĚNÍ OŽIVUJE HISTORII CHVALSKÉ TVRZE

V přízemí se hosté staročeské restaurace posadí na židle a ke stolům pamatujícím císaře Františka Josefa I.

v prvním patře mohou nahlédnout pod ruce šikovných řemeslníků v restaurátorské dílně, a v galerii starožitností pak obdivovat zrestaurované kusy nábytku. Ve druhém patře se konají výstavy. Letos v létě jde o expozici retro nábytku z 60. – 80. let minulého století. Vítejte v Domě umění, nejstarším objektu v komplexu Chvalského zámku.

Dominantou areálu v Horních Počernicích je zámek Chvaly ze 17. století, který ve srovnání s historickým objektem Domu umění je však výrazně mladší. První zmínka o existenci tvrze se totiž datuje již kolem roku 1070. A je velmi pravděpodobné, že stála právě na místě dnešního Domu umění. Lze to vypožorovat ze základů a z části zdí budovy.

POŽÁR ZMĚNIL TVRZ NA SÝPKU

Osud původní tvrze zpečetil požár, k němuž došlo v době výstavby Chvalského zámku. To, co z ní zbylo, pak nechali majitelé zámku přestavět na zámeckou sýpku. K ní následně dostavěli všechny další hospodářské budovy. Když se rozhlédnete po areálu Chvalské tvrze, pak tam, kde stojí hotel, bývaly chlévy, na místě dnešní pizzerie byly konírny.

Z historického pohledu je tedy budova Domu umění zřejmě to nejhodnotnější z celého areálu. Zajímavé je i to, že budova jako sýpka, respektive špejchar, skutečně téměř až do současnosti sloužila. Za minulého režimu byla skladem místního JZD. Vlastníkem areálu je Praha, která jej dala do správy obci Horní Počernice.

Až do roku 2012, kdy si ji pronajal majitel Ateliéru Fiala, sloužila budova jako obecní skladiště. V 90. letech její jedno křídlo vyhořelo. Aby byla zachráněna, vybudoval majitel nové krovky.

V těchto prostorech vznikl sál, ve kterém se konaly kulturní akce obce. Dnes je zde výstavní sál provozován Ateliérem Fiala s pravidelnými výstavami. Po většinu roku ale byla budova nevyužita.

ATELIÉR FIALA VE CHVALSKÉ TVRZI

David Fiala objevil areál zámku Chvaly nedlouho po jeho znovuootevření v roce 2008, kdy zde pořádal výstavu jednoho soudobého výtvarníka. Protože v té době měl své aktivity rozptýlené na několika místech pražského Braníka, hledal prostory, kam by je soustředil. Zajímal se proto mimo jiné i o barokní budovu bývalé sýpky. V té době se ale dozvěděl, že zde má vzniknout minipivovar.

Z projektu však nakonec sešlo, neboť pro zřízení minipivovaru bylo potřeba větších stavebních zásahů, než byli ochotni památkáři akceptovat. Budova tedy byla volná. David Fiala proto vytvořil návrh projektu na její využití, vyhrál výběrové řízení a budovu si pronajal. Současný Dům umění byl coby vyústění restaurátora dlouhodobého plánu otevřen 1. května 2013 zároveň s pátým výročním znovuootevření Chvalského zámku.

V barokní stavbě dokázal majitel Ateliéru, David Fiala skloubit všechny své aktivity: Především restaurování historického

nábytku a obrazů, jemuž se věnuje od roku 1991, dále prodej restaurovaného mobiliáře a také výstavy obrazů současných i starších umělců. David Fiala vlastní například největší sbírku obrazů akademického malíře Josefa Fialy, svého pradědy.

Historie původní Chvalské tvrze tedy díky Domu umění žije a pokračuje, a dokonale se snoubí se současným uměním, které se také postupně zapisuje do dějin. Zrestaurované kusy barokního nábytku a obrazů starých mistrů se ocitají v blízkosti vystavených exponátů soudobých umělců.

Čas se zde tedy zastavil jen zdánlivě. „Tak, jako jsme vrátili původní tvář budově, tak v naší restaurátorské dílně vracíme původní podobu historickému mobiliáři. Pořádáme exkurze celým Domem umění. Věřím, že shlédnutí restaurovaných kusů starožitného nábytku různých stylů a nahlédnutí restaurátorům pod ruce, výstavy soudobého umění a poté posezení v restauraci na židli a u stolu, u něž mohl obědvat císař František Josef I. s rodinou, je pro návštěvníky Domu umění velkým zážitkem,“ tvrdí David Fiala. —

Art House Revives the History of Chvaly Fortress

Guests in the Old Bohemian restaurant on the ground floor sit on the chairs and at the tables reminiscent of the era of Emperor Franz Joseph I. On the first floor they observe the hands of skilled craftsmen in the restoration workshop and admire the restored furniture in the Gallery of Antiques. Exhibitions are held on the second floor, with this summer's exhibition showcasing Retro furniture of the 1960s–80s. Welcome to the Art House — the oldest building in the Chvaly Chateau complex.

A dominant feature of the complex in Horní Počernice is 17th-century Chvaly Chateau, although it is considerably newer than the historical Art House. In fact, first mention of the existence of a fortress dates back to about 1070. And it is very likely that the fortress was located on the

site of the present Art House. This can be assumed from the foundations and part of the walls of the building.

FIRE TRANSFORMED THE FORTRESS INTO A GRANARY

The fate of the original fortress was

sealed by a fire which erupted during the construction of Chvaly Chateau. The Chateau owners then had the fortress, or rather what was left of it, rebuilt into the Chateau granary. Other farm buildings were later annexed to the granary. When you look around the area of Chvaly Chateau, the cowsheds used to be where the hotel now stands, and the stables used to be on the site of the current pizzeria.

From a historical perspective, the Art House building is probably the most valuable part of the entire complex. It is also interesting that the building actually served as a granary, or silo, until recently. Under the previous regime, a local collective farm used it as a storehouse. The City of Prague is the owner of the premises, and entrusted it into the administration of Horní Počernice.

Until 2012, when the owner of Atelier Fiala rented the building, it served as a municipal warehouse. In the 1990s, one wing burned down. To save the building, the owner built new roofs. These premises were turned into a hall where town cultural events were held. For most of the year, however, the building was unused. Today there is an exhibition hall with regular exhibitions, managed by Atelier Fiala.

ATELIÉR FIALA IN CHVALY FORTRESS

David Fiala discovered the Chvaly Chateau premises shortly after its reopening in 2008, when it hosted an exhibition by a contemporary artist. Because at that time David Fiala had his activities scattered over several locations in Prague's Braník, he sought premises where these activities

could be centralised. He was interested in the Baroque building of the former granary, among other venues. At that time, however, he learned that a microbrewery was to be established there.

However, that project was eventually cancelled because more construction changes were needed to establish the microbrewery than the conservationists were willing to accept. Thus, the building remained vacant. David Fiala therefore developed a project proposal for its use, won the selection process and rented the building. As the culmination of the restorer's long-term plan, the contemporary Art House opened on 1st May 2013, on the 5th anniversary of the reopening of Chvaly Chateau.

The atelier owner, David Fiala, has managed to combine all his activities in the Baroque building: in particular, the restoration of historical furniture and

paintings to which he has devoted himself since 1991, the sale of restored furniture and also exhibitions by contemporary as well as older artists. For example, David Fiala owns the largest collection of paintings by academic painter Josef Fiala, his great-grandfather.

Thanks to the Art House, the history of the original Chvaly Fortress has been revived and continues, perfectly blending with the contemporary art, which is also gradually entering history. Restored pieces of Baroque furniture and paintings by old masters are exhibited close to the exhibits by contemporary artists. Time has therefore only seemingly stood still here.

“Just as we returned the original appearance to the building, in our restoration workshop we return the original form to historical furniture. We organise tours through the entire Art House. I believe that it is a great experience for visitors to

the Art House to see the restored pieces of antique furniture of different styles, to observe the hands of the restorers at work, to view exhibitions of contemporary art and then to sit in the restaurant on a chair at a table which Emperor Franz Joseph I could use when having lunch with his family,” claims David Fiala. —

